

PIPERS, A. (†) & DE HERT, P., *Handboek Privacy. Persoonsgegevens in België*, Brussel, Uitgeverij Politea, 1997, losbladig (aflevering november 1997).

De opzet om een volledig, *up to date* en aanvulbaar losbladig handboek over de regelgeving en rechtspraak inzake de bescherming van persoonsgegevens in België ter beschikking te stellen van het publiek heeft in dit handboek zijn beslag gekregen. Het oorspronkelijke concept dat bedacht was door Alain PIPERS (†) wordt thans verder uitgewerkt en geactualiseerd door Paul DE HERT, die zijn sporen in deze materie ongetwijfeld al heeft verdiend.

Het handboek is uniek in die zin dat het een reële vraag wenst te beantwoorden naar een gebruiksvriendelijk en overzichtelijk instrument waarin de totaliteit van de relevante regelgeving met betrekking tot het verwerken van persoonsgegevens wordt gebundeld. Die opzet kan al enorm worden genoemd daar de Wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens op vele vlakken werd uitgewerkt (en dikwijls uitgehold) door talrijke uitvoeringsbesluiten. De laatste aflevering van november 1997 kan dan ook al een *tour de force* genoemd worden in de zin dat de wet *en* alle relevante uitvoeringsbesluiten op begrijpelijke – doch ook kritische – wijze samen worden behandeld en geanalyseerd. De overzichten van ter zake relevante wet- en regelgeving, rechtspraak en literatuur maken het voor de gebruiker van het *Handboek* overigens gemakkelijker enerzijds om het geheel te bevatten en anderzijds om bepaalde aspecten van de thematiek verder uit te diepen.

De Wet van 8 december 1992 en zijn vele uitvoeringsbesluiten kunnen evenwel niet los worden gezien van andere nationale (zoals deze die specifiek betrekking hebben op het Rijksregister, de Kruispuntdatabank voor de sociale zekerheid, het strafregister, het beroepsgeheim ...) en internationale voor België relevante regelingen (zoals het Verdrag 108 van 28 januari 1981 tot bescherming van personen ten opzichte van de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens, de Richtlijn 95/46/EG van het Europees Parlement en de Raad van 24 oktober 1995 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, Schengen, Europol, ...). Wat dat betreft is de huidige versie van het *Handboek Privacy* nog niet uitgewerkt.

Dat laatste is evenwel begrijpelijk daar de implementatie van de hierboven genoemde Richtlijn 95/46/EG (die op 24 oktober 1998 had moeten rond zijn) het volledige Belgische juridische landschap inzake de verwerking van persoonsgegevens sterk zal hertekenen. Meteen zal deze implementatie dan ook als gevolg hebben dat het *Handboek* ongeveer volledig zal moeten worden herbekeken. Interessant is dan ook het initiatief van de auteur om de abonnees op periodieke wijze nieuwsbrieven te bezorgen die in het handboek kunnen worden opgenomen. Deze nieuwsbrieven hebben een vierledige structuur (wetgeving, rechtspraak, nieuwsfeiten en parlementaire informatie) en dragen, in afwachting van een meer volledige herwerking van het handboek, bij tot

een snelle informatieverstrekking over de ontwikkelingen in het persoonsgegevensverwerkingsrecht in de huidige wetgevende overgangperiode.

Serge GUTWIRTH
Vrije Universiteit Brussel en Erasmus Universiteit Rotterdam

WOLLESWINKEL, R., *Gevangen in moederschap - Gedetineerde vrouwen en het recht op family life*, Gouda Quint, Deventer, 1997, 410 p.

'Gedetineerde moeders kampen met problemen:

– zij zijn over het algemeen – voor de detentie – de primaire verzorgers van hun kinderen

– zij hebben over het algemeen niet de (financiële) middelen om 'de ideale op hun kind toegesneden zorg' in hun privé-leven te realiseren

– zij hebben veelal geen keus uit adequate door de overheid gegarandeerde voorzieningen

– zij worden wel geconfronteerd met overheidsbemoeyenis vanwege de "afwijkende situatie". Zij zijn veroordeeld of worden verdacht van het plegen van een strafbaar feit. Bovendien zijn ze vaak alleenstaand, hebben veelal een donkere huidskleur en voorzien niet zelf of via verboden gedragingen in hun onderhoud

– detentie leidt voor hen persoonlijk tot vergroting van hun wellicht al bestaande maatschappelijk isolement. (...)

Er kunnen wel degelijk voorstellen ontwikkeld worden om het recht op een ongestuurd family en private life van gedetineerden en hun kinderen te verbeteren, mits die in beginsel aansluiten op continuering van de leefwereld van het kind en negatieve seksestereotypering doorbreken. Optimale verzorgingsrelaties zijn ook basiscondities voor emancipatie in de brede betekenis. Het is dan misschien niet de taak van de overheid om een achterstand goed te maken, wel om een perspectief te scheppen. (...) De overheid dient het family en private life van ouders en kinderen te respecteren, ook als die ouder een strafbaar feit heeft begaan. Beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit moeten een rol spelen in iedere fase bij het nemen van beslissingen die ingrijpende gevolgen voor het gezinsleven impliceren. Daarbij spelen enerzijds de inhoud van de feitelijke zorg en het belang van het kind een rol, anderzijds de ernst van het delict en de veiligheid van de samenleving. (...) Een (leef)systeem gericht manier van denken is vereist in het straf- en penitentiair proces, waarbij met name de inbreuk op het leven van direct aan de verdachte, c.q. veroordeelde burger gelieerde betrokkenen een plaats in het rechtsgeding moeten krijgen, terwijl er toch een eerlijk proces moet plaatsvinden. In zo'n leefsysteemgerichte benadering moet het overheidsingrijpen getoetst worden aan het bestaande family life, aan het belang van het kind en aan de bescherming van het moederschap, c.q. verzorgerschap zonder dat dit tot negatieve seksestereotypering leidt. (...) Kinderen vormen een deel van het netwerk van de gedetineerde, maar zij kunnen ook belang hebben bij een eigen verwantschapsnetwerk waar ze op kunnen terugvallen, met andere volwassenen en generatiegenoten. Dat betekent dat de belangen van de gedetineerde verzorgers en hun kinderen niet